T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ ALANI

TUTKALLI HAMUR ÇİÇEK

Ankara, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR iii
GİRİŞ 1
1. TUTKALLI HAMUR ÇİÇEK 2
1.1. Seramik Hamuru 2
1.2. Kullanılan Araç Gereçler 3
1.3.Seramik Hamuru Hazırlama 3
1.4. Seramik Hamurunu Renklendirme 3
UYGULAMA FAALİYETİ 5
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 8
ÖĞRENME FAALİYETİ–2 9
2. HAMUR AÇMA KESME 9
2.1. Seramik Hamuru Açma 9
2.2. Hazır Kalıp Çeşitleri 10
2.3. Makasla Kesme 10
UYGULAMA FAALİYETİ 11
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 14
ÖĞRENME FAALİYETİ–3 15
3. ÜTÜ YAPMA 15
3.1. Çiçek Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler 15
3.1.1. El Aletleri (El Ütüleri) 15
3.1.2. Cendere ve Kalıpları 17
3.2. Çiçek Ütüsü yapma 17
3.3. Cendere Yapma 17
3.4. Tutkalı Doğal Yapraklarla Şekillendirme 18
UYGULAMA FAALİYETİ 19
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 23
ÖĞRENME FAALİYETİ–4 24
4. BOYAMA YAPMA 24
4.1. Boyama Yapma 24
4.1.1. Çiçeğin veya Dekoratif Çalışmaların Renklendirilmesi 24
UYGULAMA FAALİYETİ 25
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 26
ÖĞRENME FAALİYETİ–5 27
5. TEL SARMA 27
5.1. Tel Sarma 27
5.1.1. Tel Oksitleme 27
5.1.2. Tel Kesme 28
5.1.3. Krepon Kâğıdı Kesme 28
5.1.4. Tel Sarma 28
UYGULAMA FAALİYETİ 29
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 30
ÖĞRENME FAALİYETİ–6 31

6. TOHUM HAZIRLAMA 31
6.1. Tohum Hazırlamada Kullanılan Araç ve Gereçler 31
6.2. Tohum Hazırlama Teknikleri 32
6.2.1. Yapıştırarak 32
6.2.2. Bağlayarak 32
6.2.3. Bağlayarak ve Yapıştırarak 32
6.3. Tohum Hazırlama Çeşitleri 32
6.3.1. Malzemelerine Göre Tohum Hazırlama 32
6.3.2. Yapılışlarına Göre Tohum Hazırlama 33
UYGULAMA FAALİYETİ 34
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 37
ÖĞRENME FAALİYETİ–7 38
7. TOPLAMA YAPMA 38
7.1. Çiçek Toplarken Kullanılan Araç ve Gereçler 38
7.2. Çiçeği Toplama Teknikleri 38
7.2.1. Yapıştırarak 38
7.2.2. Bağlayarak 38
7.2.3. Yapıştırarak ve Bağlayarak 39
7.3. Model Çiçeği Tohum Etrafında Toplama 39
7.4. Yeşil Yapraklara Tel Yapıştırma 39
7.5. Yeşil Yaprakları Gruplama 39
UYGULAMA FAALİYETİ 40
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 43
ÖĞRENME FAALİYETİ–8 44
8. DALLAMA YAPMA 44
8.1. Dallama Yaparken Kullanılan Araç ve Gereçler 44
8.2. Dallama Yapma 45
8.2.1. Tele Pamuk ve Kâğıt Sararak Dallama 45
8.2.2. Tabii Dal Kullanarak Dallama 45
UYGULAMA FAALİYETİ 46
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 49
ÖĞRENME FAALİYETİ–9 50
9. TANZİM YAPMA 50
9.1. Tanzim Yaparken Kullanılan Araç ve Gereçler 50
9.2. Tanzim Yapma Çeşitleri 50
9.2.1. Hat Şeklinde Düzenlemeler 50
9.2.2. Kütle Şeklinde Düzenlemeler 51
9.3. Tanzim Yapma 52
UYGULAMA FAALİYETİ 53
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 55
MODÜL DEĞERLENDİRME 56
CEVAP ANAHTARLARI 58
KAYNAKÇA 61

AÇIKLAMALAR

ALAN	**El Sanatları Teknolojisi**
DAL/ MESLEK	**Dekoratif El Sanatları**
MODÜLÜN ADI	**Tutkallı Hamur Çiçek**
MODÜLÜN TANIMI	Tutkallı hamur çiçek çalışmak için seramik hamuru hazırlama, seramik hamurunu açma, tekniğine ve modele uygun olarak ütü yapma, boyama, tel sarma, tohum hazırlama, toplama yapma, dallama yapma ve tanzim yapma ile ilgili bilgilerin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Yapma Çiçekçilikte Temel Teknikler 1 ve 2 modüllerini almış olmak
YETERLİK	Tutkallı hamur çiçek yapmak
MODÜLÜN AMACI	**Genel Amaç** Bu modül ile uygun ortam araç ve gereç sağlandığında tekniğine uygun tutkallı hamur çiçek yapabileceksiniz. **Amaçlar** **1.** Tekniğine uygun tutkallı hamur çiçek çalışmak için seramik hamuru hazırlayabileceksiniz. **2.** Tekniğe uygun olarak tutkallı hamuru açabileceksiniz. **3.** Tekniğe ve modele uygun olarak ütü yapabileceksiniz. **4.** Tekniğe ve modele uygun olarak boyama yapabileceksiniz. **5.** Tekniğe ve modele uygun olarak tel sarabileceksiniz. **6.** Tekniğine ve modele uygun olarak tohum hazırlayabileceksiniz. **7.** Tekniğine ve modele uygun olarak toplama yapabileceksiniz. **8.** Tekniğine ve modele uygun olarak dallama yapabileceksiniz. **9.** Tekniğine ve modele uygun olarak tanzim yapabileceksiniz.

EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	**Ortam:** Temiz ve aydınlık atölye **Donanım**: Çalışma masası, sandalye, polimer çiçek tutkalı, un, buğday nişastası, gliserin yağı, küvet, plastik eldiven, naylon torba, kaşık, fayans, ölçü için fincan veya bardak, merdane, oklava, makas, plastik veya teneke hazır çiçek kalıpları, el ütüleri, kepek yastığı, cendere ve kalıpları, doğal ve yeşil yapraklar (doğal yaprağın hamura izini çıkartmak için), 15-20 cm kalınlığında ince çizgili hortum (yapraklara iz yapmak için), çiçek boyaları (guaj, sulu boya, kumaş boyası), anten ve çiçek teli, krepon kâğıtları, pamuk, sulu boya fırçası, kâğıt havlu, hazır çiçek tohumları, makas, makara ipi, pens, peligom yapıştırıcı, tanzim kabı, yosun, çakıl taşı vs. kâse, selülozik vernik, selülozik tiner
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Yapma çiçek, el sanatlarının en önemli dallarından biridir. Yapma çiçek, yapıldığı gereçlere göre isim alır ve kumaş, tüy, hamur, metal, deri, kâğıt, seramik çiçek gibi çeşitlere ayrılır.

Çiçekler yaşamımızı renk katan ve mutluluk veren objelerdir. Seramik çiçek ev ve mekân süslemelerinde uygulanır. Ayrıca seramik hamuru, pano, nazarlık, küçük dekoratif süs eşyaları, anahtarlıklar yapımında da elverişli bir malzemedir.

Seramik çiçekçiliğin yeniden hayata geçirilmesi amacıyla hazırlanan bu modülde seramik çiçeğin tanımı, kullanım alanları, seramik çiçek yapmak için kullanılan araç gereçler, tekniğine uygun seramik hamuru hazırlama, seramik hamurunu açma, seramik kalıplarını açılan hamura uygulayarak kesme, tekniğine ve modele uygun olarak ütü yapma, tekniğine ve modele uygun boyama yapma, tekniğine uygun tel sarma, tekniğine ve modele uygun olarak tohum hazırlama, toplama yapma, dallama yapma ve tanzim yapma anlatılmaktadır.

Siz de bu modül ile kazandığınız bilgi, beceri ve tekniklerle uygun araç gereci seçerek öğrendiğiniz bilgileri uygulama imkânını bulacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ–1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda tekniğine uygun olarak seramik hamuru hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan seramik çiçek örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Seramik çiçekçilikte kullanılan araç ve gereçleri araştırınız. Bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. TUTKALLI HAMUR ÇİÇEK

1.1. Seramik Hamuru

Seramik hamuru plastik tutkal, un, nişasta ve gliserin yağı karışımı ile elde edilir. Seramik hamuruyla tabiiden kopya çiçek tanzimleri, pano, tabak süslemeleri, çeşitli dekoratif süs eşyaları, meyve, sebze ve mantarlar, anahtarlıklar, ev ve giyim süslemeleri yapılabilmektedir. Kalıcı ve temizliğinin kolay olmasıyla da elverişlidir.

Seramik çiçeğin yapımında kumaş çiçeğin yapım teknikleri uygulanır. Çiçek tutkalı ile hazırlanan hamur, kumaş kadar ince açılabilmekte ve istenilen şekil kolayca verilebilmektedir. Polimer tutkalı kullanıldığı takdirde kırılmaya dayanıklı, esnek, her türlü boyanın kullanılabileceği zevkli bir çalışmadır.

Resim 1.1:Seramik hamuru meyve

Resim 1.2:Seramik çiçek ile süslenmiş tabak

Resim 1.3:Yaka çiçeği

Resim 1.4:Kolye ucu

Resim 1.5:Aksesuar

1.2. Kullanılan Araç Gereçler

Tutkallı hamur yapımı için polimer çiçek tutkalı, un, buğday nişastası, gliserin yağı, küvet, naylon torba, tahta kaşık, plastik eldiven, ölçü için fincan veya bardak gereklidir.

Resim 1.6: Polimer tutkalı

1.3.Seramik Hamuru Hazırlama

Seramik hamur hazırlanırken ölçü olarak yapacağınız çiçeğin miktarına göre kahve fincanı veya bardak kullanılır.

1.4. Seramik Hamurunu Renklendirme

Seramik hamuru iki şekilde renklendirilir**:**

- Ürün tamamlandıktan sonra çeşitli kalınlıktaki fırçalarla istenilen ton ve renklerle üzerinden boyanır (Bu şekilde boyama ileride ele alacağımız gibi çiçeğin türüne göre ütüleme veya toplama aşamasından sonra uygulanır.).

- Hamurun içine, düşünülen renkten daha açık tonda boya eklenir ve yoğrularak yedirilir. Çalıştığınız ürün, taç yaprak sayısı fazla bir çiçekse hamur, parçalar hâlinde birkaç ton hazırlanabilir. Örneğin gülde en az üç tonda renkli hamur hazırlanabilir. Böylece içteki taç yapraklar koyu, dışa doğru açık tonda yapraklar toplanır. Toplama işlemi bittikten sonra çiçeğin üzerinde istenilen koyulukta ayrıca renklendirme de yapılabilir.

Renkli hamur daha çok yeşil yaprak çalışması için uygulanır. Tutkalın içine toz boya karıştırılarak hazırlanır. Boya tutkala yedirildikten sonra un ve nişasta eklenir. Çiçek boyaları zamanla renk değişimi yaptığı için kullanımının rahat ve ekonomik olması, tüm renklerinin bulunması, temiz, parlak ve kalıcı bir renk vermesi bakımından en ideal boya olarak "Ecoline" tercih edilir. Ayrıca çiçek boyası, guaj boya, deka color, hobby glass ve kumaş boyalarından da yararlanılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek seramik hamuru hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Yoğurma kabınızı, ölçü kabınızı ve gereçlerinizi hazırlayınız.	➢ Un ve nişastanın bayat olmamasına dikkat ediniz. ➢ Ölçünüzü yapacağınız çiçeğin büyüklüğüne uygun seçiniz. ➢ Tutkal dibine çökmüş ise karıştırınız. ➢ Kabınızı hamuru rahat yoğurabileceğiniz büyüklükte seçiniz.
➢ Kabınıza 1 ölçü beyaz un, 2 ölçü, buğday nişastası koyunuz.	
➢ 1 kapak gliserin yağı veya 1 tatlı kaşığı zeytinyağı koyunuz.	➢ Gliserin veya zeytinyağı hamurun çatlamaması için gereklidir.
➢ 2 ölçü polimer tutkalı koyunuz.	
➢ Malzemelerin hepsini karıştırınız.	➢ Tahta kaşık veya elle karıştırınız. ➢ İnce eldiven kullanabilirsiniz.

➢ Daha sonra el ile kulak memesinden sert, mantı hamuru kıvamında yoğurunuz.	➢ Lastikleşmemesi için elde fazla yoğurmayınız. ➢ Dinlenince yumuşayacağı için biraz sert yoğurunuz. ➢ Tutkalın kıvamından dolayı verilen ölçülere göre hamur istenen sertlikte olmazsa içine bir miktar tutkal veya nişasta katılabilir.
➢ Hamuru naylon poşet içine koyarak muhafaza ediniz.	 ➢ Poşetin ağzını açık bırakmayınız. ➢ Uzun süre kullanılmayacaksa buzdolabında saklayınız ➢ Hamuru renklendirmek için bir sonraki uygulama faaliyetine bakınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek yeşil yapraklık seramik hamurunu renklendiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Boyaları hazırlayınız.	➢ Anilinli çiçek boyalarından 1 kaşık 004, 1 kaşık 005, ½ kaşık 008, biraz 017 gerekirse 012 kullanınız.
➢ Boyaları eritiniz.	➢ Boyaları üzerindeki tarife uygun olarak su veya alkol ile eritiniz. ➢ Tortu kalmaması için iyice çalkalayınız. ➢ İstenilen renk tonunda olup olmadığını beyaz kâğıt üzerinde deneyerek test ediniz.
➢ 1.Yöntem: Beyaz hamurun içine hazırlanan boyadan koyarak karıştırınız.	➢ Hamurun içine renk katılırken istenilen tondan daha açık tonda hazırlanmalıdır çünkü kuruyunca ve verniklenince renkte koyulaşma olur. ➢ Boyayı azar azar ilave ederseniz hem hamurun çürümesine engel olursunuz hem de boyanın tonunu daha rahat tutturabilirsiniz. ➢ Renklerin istenilen tonda olduğunu kontrol etmek için hamur bozuk para büyüklüğünde el ile açılıp kurutulur. ➢ Boyayı hamura homojen şekilde yediriniz.
➢ 2.Yöntem: Eritilen boyaları bir miktar tutkal içinde karıştırarak diğer malzemelerle yeni hamur yoğurunuz.	➢ Hamurun mantı hamuru kıvamında olmasına dikkat ediniz. ➢ Bu şekilde hazırlanan hamur renkli olacağı için önceden hangi renklerin kullanılacağının belirlenmesi gerekir. ➢ Her renk için ayrı hamur yoğrulmalıdır ancak tonlama için hamur koyu tonda hazırlanır ve azar azar beyaz hamur ile karıştırılarak renk tonları elde edilebilir.
➢ Hazırladığınız hamuru naylon torba içinde en az bir saat dinlenmeye bırakınız.	➢ Tutkallı hamurunuz kullanılmaya hazır duruma gelmiştir. ➢ Kullanmayacağınız hamuru naylon torba içinde ve buzdolabında saklayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Seramik hamuru …… , …… , ……. karışımından elde edilir.

2. Seramik hamuru kulak memesinden ……. , …… hamuru kıvamında yoğurulur.

3. Hazırlanan hamur ……. …….. içinde en az bir saat ……. bırakılır.

4. Tutkallı hamur …… şekilde hazırlanır.

5. Hamuru renklendirmek için ……., …….ve …….. boyaları kullanılabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun çalışma ortamı sağlandığında seramik çiçek yapımı tekniğine uygun hamur açabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan seramik çiçek örneklerini araştırınız.
- Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.

2. HAMUR AÇMA KESME

Tutkallı hamuru talk pudrası veya nişasta ile ipekli kumaş inceliğinde açmak mümkün olabilir. Saydam olması istenilen yüzeylerde talk pudrası kullanılmalıdır. Yeşil ve çanak yaprakların açma işleminde ise mutlaka nişasta kullanılmalıdır.

2.1. Seramik Hamuru Açma

Hamur açarken seramik hamuru, nişasta, talk pudrası, merdane veya oklava ve masa gereklidir.

Resim 2.1: Merdane ve oklava

2.2. Hazır Seramik Kalıplarıyla Hamur Kesme

Tenekeden veya plastikten yapılmış, çeşitli çiçeklerin özelliğine göre hazırlanmış kalıplar, açılmış olan hamurun üzerine yerleştirilir, el ayası ile bastırılarak kesilir. Pratik ve kullanımı rahat bir kesme şeklidir.

2.2. Hazır Kalıp Çeşitleri

Resim 2.5: Plastik kalıplar

Resim 2.6: Teneke kalıplar

2.3. Makasla Kesme

Bütün çiçeklerin hazır kesme kalıbını bulmak mümkün değildir. Genellikle büyük çiçeklerde kartona çıkarılmış çiçek kalıpları veya doğal yapraklar, açılan hamur üzerine yerleştirilir. Hafifçe bastırılır. Çıkan iz üzerinden düz uçlu makas ile kesilir. İnce uçlu bıçak veya yorgan iğnesi ile çizilerek de kesilir.

NOT: Teneke veya plastik kalıplar, çok ince kıvrımları veremediğinden karanfil gibi bazı ince çiçeklerin yapımında karton kalıplar tercih edilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını sırasıyla uygulayarak seramik hamurunuzu açınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Bir parça hamuru bölerek avuç içinde yassılaştırınız.	 ➢ Kullanmadığınız parçaları poşet içinde tutunuz. ➢ Hamuru yapılacak ürünün boyutlarına uygun olarak küçük parçalara ayırınız. ➢ Poşet içindeki hamur yumuşamış olacağından yapışmadan rahatça açılması için altına ve üzerine pudra veya nişasta serpiştiriniz. ➢ Pudra ile açılan hamurlarda sedefimsi bir parlaklık oluşur.
➢ Masa üzerinde oklava veya merdane ile hamuru açınız.	 ➢ Yapışmaması için ekilen pudra veya nişasta gereğinden çok olursa hamur plastik gibi sertleşebileceğinden açması, kesmesi, şekillendirmesi zorlaşır. Ayrıca boyandığında fazla nişasta veya pudralar üzerinde çirkin görüntü oluşturur.
➢ Yapacağınız çiçeğin tabiatına uygun inceliğe ulaşıncaya kadar hamuru açmaya devam ediniz.	➢ Hamurun her tarafını eşit incelikte açmaya dikkat ediniz. ➢ İnceltme anında masaya yapışmaması için, altına ve üzerine pudra veya nişasta serpiştirerek hamurun yüzeyine parmakla yayınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek açtığınız hamura hazır kalıp uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ İstenilen incelikte açılan hamurun üzerine hazır kalıpları bastırarak ileri geri hareket ettiriniz.	 ➢ Hamuru ziyan etmemek için kalıpları ekonomik yerleştiriniz ve aradan çıkan kullanılamayacak kadar küçük parçaları kurumaması için naylon poşet içine koyunuz. ➢ Poşet içinde sakladığınız çıkıntı parçaları içine bir miktar tutkal katarak tekrar hamur yapabilirsiniz, tohum veya yeşil yaprak gibi daha kalın olması gereken kısımlarda kullanabilirsiniz. ➢ Kalıpları hamura yapışmaması için çok az un veya nişastaya batırabilirsiniz.
➢ Kesilen şekli kalıptan çıkararak kenara koyunuz.	➢ Kesilen hamurları, kurumaması ve rahat şekil alabilmesi için naylon torba içinde koruyunuz. ➢ Bazen kalıba yapışmış olan hamurlar olabilir. Bunları çiçek pensi ile zedelemeden çıkarınız.
➢ Hamurları istediğiniz sayıda kesiniz.	 ➢ Üst üste gelerek yapışmasını önleyiniz. ➢ Temiz ve titiz çalışınız. Kesilen kalıpların üzerinde fazla un, nişasta ve pudra kalmamasına özen gösteriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Seramik hamurunu açma işleminde saydam olmasını istediğimiz yüzeylerde …….. …….. kullanılmalıdır.

2. Seramik hamurunun yapışmadan kolay açılabilmesi için altına ve üstüne ……. serpiştirilmelidir.

3. Hazır kalıplar, …….. kalıplar ve ……..kalıplar olmak üzere iki çeşittir.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

4. ( ) Kesilen hamurun aralarından çıkan parça hamurlar tekrar kullanılmaz.

5. ( ) Kesilen hamurlar şekillendirilene kadar kurumaması için naylon poşet içinde bekletilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun çalışma ortamı sağlandığında tekniğe uygun çiçek ütüsü yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan seramik çiçek örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Seramik çiçek yapımında kullanılan ütü çeşitlerini araştırınız. Edindiğiniz bilgileri ve örnekleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. ÜTÜ YAPMA

Yapma çiçekçilikte yaprağa istenilen şekil ve hareketin verilmesi işine ütüleme denir.

3.1. Çiçek Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler

Çiçek ütülemede kullanılan araç ve gereçler aşağıda detaylı olarak açıklanmıştır.

3.1.1. El Aletleri (El Ütüleri)

Yaprak üzerindeki çeşitli şekil ve kıvrımları meydana getirmeye yarayan tahta saplı, demir çubuklardır. Şekillerine göre isim almıştır.

- Top ütüleri

Uçları yuvarlaktır. Bir milimetreden beş santimetre çapına kadar çeşitli büyüklükte olanları vardır. Çalışma sırasında amaca en uygun olanları kullanılır. Bu ütülerle yapraklardaki yuvarlak şekilli çukurluk ve kabarıklıklar yapılır.

- Keçiayağı

Uçları yaprakların üzerine paralel çizgiler çizebilecek şekilde yapılmıştır. İki, üç veya dört çizgi çizenleri vardır.

- Burun ütüsü

Uç kısmı hafifçe bükülmüş, gittikçe incelen, sivri uçlu bir alettir. Yapraklardaki keskin olmayan uzunca girinti ve çıkıntıları (gül kıvrımları gibi) meydana getirmek için kullanılır.

- Oluklu burun ütüsü

Ucu burun ütüsününki gibi eğridir. Dış kısmı, bastırıldığı zaman iki çizgi çizecek şekilde oluklu yapılmıştır. Oluğun keskin kenarları aletin sivri ucunda birleşir. Oluklu burun ütüsü, yaprakların boyunca devam ettikten sonra uçta bir çukurluk meydana getirmek üzere birleşen çizgileri yapmak için kullanılır.

- Bıçak ütüsü

Uç kısmının bıçak tarzında inceltilmiş kenarı hafifçe eğri bir alettir. Yaprak damarlarını ve keskin çizgileri meydana getirmek için kullanılır.

- Havuç ütüsü

Havuç biçimindedir. Üzerine belirli aralıklarla halka şeklinde oyuklar yapılmıştır. Yaprakta dışa doğru bükülüşle birlikte derin bir çizgi meydana getirmek için kullanılır (Zambak sümbül gibi çiçeklerin, taç yapraklarının orta damarları ve kıvrımları havuç ütüsü ile yapılır.).

- Çakı

Piyasada satılan çakıdır. Bazı taç yapraklarındaki piliseleri yaparken kullanılır. Bazı yapraklarda pili adedi çok ve sıktır. Bu sebeple bazen de yaprağın şekli uygun olmadığından pililerin pensle yapılması mümkün olmaz, çakı kullanılır.

- Pens

Hekimlikte kullanılan penslere benzer. Ağız kısmı iki parçalıdır. Bu parçalar yassıdır ve uçları sivridir. Sapın da ucu sivridir.

Yapma çiçekçilikte pens, çalışmaların hemen her aşamasında kullanılan bir alettir. Bu nedenle önemi büyüktür. Bununla çeşitli ütüler yapıldığı gibi boyamada, yapıştırmada, toplama ve dallamada pensten daima faydalanılır.

- Yardımcı araçlar

  - Kepek yastığı :İçine sıkı sıkıya kepek doldurulmak suretiyle kalın Amerikan bezinden yapılmış küçük bir yastıktır. Eni ve boyu 20-25 cm kadar olan bir kare veya dikdörtgen şeklindedir.

- Lastik : Eni ve boyu 10-15 cm olan kare dikdörtgen şeklinde bir lastik parçasıdır. Kalınlığı 1-1,5 cm kadardır. Üzerinde çalışılacak yüzünün düzgün olması şarttır. Üstü, patiska veya Amerikan cinsinden bir kumaşla kaplanılarak kullanılır.

3.1.2. Cendere ve Kalıpları

➢ Cendere

Bir masa üzerinde takriben 20-25 cm boyutunda dörtgen şeklinde demir bir levha oluşturulmuştur. Levhanın üzerinde aşağı yukarı hareket edebilen bir demir burgu ve burgunun alt ucunda da kalıbı sıkıştırmaya yarayan bir silindir vardır. Burgunun alt ucunda onu kolaylıkla çevirmeye yarayan bir volan konmuştur.

- Kalıp ütüsü

İki parçadan oluşur. Birinci parça yatak kısmıdır. Pirinçten veya dökümden yapılmıştır. Oyuk olan yüzüne bir taç veya yeşil yaprağının şekli, bütün hatları ve hareketleriyle çıkıntılar hâlinde işlenmiştir. İkinci parça, üzerine yatak içindeki şekiller aynen fakat girintili olarak kazılmış ve bir tahta sapa bağlanmış pirinçten veya lastikten bir yaprak şeklidir. Bu kısım yatak içine oturtulduğunda karşılıklı girinti ve çıkıntılar tamamen birbirine yerleşerek aradaki kumaşa aynı şekli verir.

3.2. Çiçek Ütüsü yapma

➢ El ütüleri ile ütüleme

Top ütüsü, burun ütüsü, oluklu burun ütüsü, keçiayağı ütüsü, havuç ve pens ütüsü ile kepek yastığı, avuç içi ve parmak arasında fayans üzerinde ve naylon torba arasında yapılan ütü şekilleridir. Orkide, gelincik, gül gibi çiçeklerin taç yapraklarının volanı sulu boya fırçasının tersi ile fayans üzerine veya avuç içinde geriye yuvarlayarak yapılır. Paralel damarlı yapraklar, naylon torba arasına yerleştirilerek üstten keçiayağı ütüsü ile ütülenir.

3.3. Cendere Yapma

➢ Cenderede kalıp ütüsü ile ütüleme

Kalıp ütüsü ile ütülenmesi gereken bazı çiçeklerin (ortanca, menekşe, yasemin gibi) ve özellikle yeşil yaprakların damarlarının belirgin bir şekilde verilmesi için uygulanır. Çalışılan çiçeğin özelliğine göre kalıp seçilir, hamur açılarak yaprak kesilir ve cendere kalıbı içinde hafifçe bastırılarak şekillerin hamura geçmesi sağlanır.

NOT: Gelincik, karanfil, orkide gibi çiçeklerin parlatma ütüsü cendere kalıbı ile de yapılabilir.

3.4. Tutkalı Doğal Yapraklarla Şekillendirme

Özellikle yeşil yaprak çalışmasında doğal yapraklardan faydalanılır (Bu çalışmaya şablon çalışması da denilebilir.). Doğal yeşil yaprak üzerine kalın fırça ile tersinden üç kat Marshall, bir kat polimer tutkal sürülerek hazırlanır. Yalnız polimer tutkal kullanıldığında yaprağı saydamlaştırdığı için öteki tutkal çeşitleriyle de birlikte kullanmakta yarar vardır. Polimer, kırılmayı önlemiş olur, Marshall ise matlık vererek şeffaf olmamasını sağlar.

UYGULAMA FAALİYETİ

Tutkallı hamurdan kestiğiniz yaprakları el ütüleri ve el kullanarak şekillendiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Yapacağınız çiçeğe uygun el ütülerini hazırlayınız.	➢ Seramik hamuru kolayca şekil alacağından ütüleri kesinlikle ısıtmayınız.
➢ Çiçeğin özelliğine göre kepek yastığı, fayans üzerinde veya avuç içinde istenilen hareketi elle veya top, burun, pens vs. ütüleri kullanarak şekil veriniz.	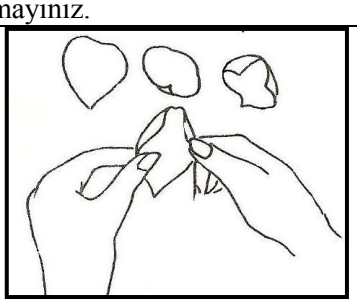 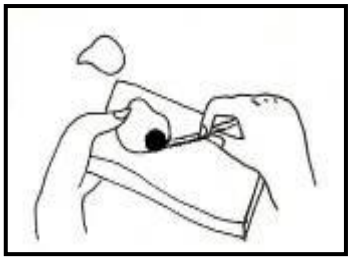 ➢ Hamur fazla esneyip bozulabileceğinden dikkatli olunuz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Tutkallı hamurdan kestiğiniz yaprakları cendere kullanarak şekillendiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Yapacağınız çiçeğe uygun cendere kalıplarını hazırlayınız.	
➢ Kestiğiniz çiçekleri ve yaprakları boyuna uygun kalıplara yerleştiriniz.	➢ Bastırıldığında hamurun kalıba yapışmaması için kalıbın içine nişasta ya da talk pudrası serpiniz.
➢ Kalıbın lastik kısmını kapatarak elle basınç uygulayınız ve damar izlerinin hamura çıkmasını sağlayınız.	➢ Hamurun ezilmemesine dikkat ediniz. ➢ Seramik çiçekte hamur az bir basınçla şekil alacağından cendere kullanmaya gerek yoktur.
➢ Ütülenen yaprakları pesle tutarak kalıptan çıkarınız.	

UYGULAMA FAALİYETİ

Doğal yeşil yapraklar ile şekil veriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Hazırlanan yeşil tutkallı hamuru istenilen incelikte açıp kalıpla veya doğal yaprağı hamura uygulayarak kenarından düz uçlu makas ile kesiniz.	➢ Kenarlarını önce düz olarak kesiniz.
➢ Küçük, düz uçlu makasla 2-3 mm ara ile çıtlatılır gibi hareketlerle kenar dişlerini kesiniz.	➢ Aralıkların eşit olmasına dikkat ediniz.
➢ Doğal yeşil yaprakları, hamurun üzerine bastırarak damarlarının çıkmasını sağlayınız.	➢ Gül gibi kenarları ince dişli yeşil yapraklarla doğal yeşil yaprağı hamura bastırarak damarlarını kopya ediniz.
➢ Kenar hareketlerini el, pens veya burun ütüsü ile veriniz.	➢ Hamur esnek olduğundan fazla bastırmayınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak doğal şekillerde tutkallı yaprak yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Yaprağın damarlı olan yüzüne (tersine), kalın fırça ile Marshall tutkal sürünüz.	➢ Doğal yeşil yaprak tüylü ise pamukla çok ince bir tabaka zeytinyağı sürüp tutkallamaya ondan sonra geçiniz. Aksi hâlde tutkal yaprağa yapışarak yapılan işi bozabilir. ➢ Yeni bir katı sürmeden önce sürülen tutkalın iyice kurumasını bekleyiniz.
➢ Kuruduktan sonra ikinci kat ve daha sonra üçüncü kata da Marshall tutkal sürünüz.	➢ İki kat Marshall tutkal sürdükten sonra krepon kâğıdı sarılmış anten telini yaprağın tam ortasına yapıştırabilirsiniz. Sonraki iki kat tutkalı bundan sonra sürünüz. Böylece tel arada kalmış olur.
➢ Dördüncü kata ise polimer tutkal sürünüz.	➢ Böylece doğal yaprağı tüm damar ve hareketleriyle kopya etmiş oldunuz.
➢ Kuruduktan sonra, tabii yapraktan, sürdüğümüz dört kat tutkalla yaprağı kaldırınız.	➢ Parçalanmadan çıkmasına özen gösteriniz.
➢ Tutkalın içine 1-2 ton açık boya karıştırınız. Üzerinden istenilen koyulukta renklendirme ve lekeleme yapınız.	➢ Kuruyunca renk koyulaşacağından istenenden açık tonda boyayınız. ➢ İstenirse tutkalın içine yaprağı tutkallamadan önce düşünülen tondan daha açık tonda renk karıştırıp boyalı yaprak çalışmamız mümkün olabilecektir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Çiçekçilikte yaprağa istenilen şekil ve hareketi verilmesi işine ……. denir.

2. Yaprak üzerindeki çeşitli şekil ve kıvrımları meydana getirmeye yarayan tahta saplı demir çubuklara …. …….. denir.

3. Çiçek ütüleri, ……..ve …….ütüleri olmak üzere iki çeşittir.

4. Hamur üzerine doğal …… bastırılarak şekil verilebilir.

5. Doğal yaprakların yapma üzerine ……sürülerek de yeşil yaprak elde edilebilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–4

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun çalışma ortamı sağlandığında tekniğe ve modele uygun boyama yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan seramik çiçek örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Seramik çiçek yapımında boyama yöntemlerini araştırınız. Edindiğiniz bilgileri ve örnekleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

4. BOYAMA YAPMA

4.1. Boyama Yapma

Boyamada kumaş boyaları, sulu boya, guaj boya, yağlı boya gibi her türlü boya çiçeğin şekline uygun olarak çeşitli kalınlıkta fırça ile uygulanabilmektedir.

4.1.1. Çiçeğin veya Dekoratif Çalışmaların Renklendirilmesi

Beyaz tutkallı hamur veya açık tonda renklendirilmiş hamurdan yapılan çalışmalar, doğaya uygunluğu bakımından boyama tekniklerine uygun olarak boyanmalıdır. Boyalar tonlarına göre küçük kaplar içinde hazırlanır. Boyaların rengi su ile açılabilir. 1-2-3 ve 4 numaralı fırçalar yardımı ile taç yaprağı hafifçe ıslatmalı, hazırlanan boyadan el çabukluğu ile sürüp lekesiz olarak yayılması sağlanmalıdır çünkü boya çok çabuk kurumaktadır. Taç yapraklar lekeleme tekniğine uygun olarak tek tek fayans veya yumuşak bir bez üzerinde boyanabileceği gibi çiçek toplandıktan sonra da boyanabilir. Toplandıktan sonra koyulaştırılacak veya uçları lekelenecek çiçeklerin hamuruna boya katmak yerinde olur. Boyanmış taç yapraklarda parlaklık isteniyorsa boyamadan sonra sulandırılmış (ayran kıvamında) polimer tutkal sürülebilir. Ayrıca çeşitli spreyler (örneğin plastik sprey veya sprey vernik) parlaklık vermede kullanılabilir. Ancak en doğal görünümlü parlaklık buhara tutarak elde edilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Çiçeğinizin özelliğine uygun olarak boyama tekniklerinden bir veya birkaçını seçerek uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Yapacağınız çiçeğin rengine uygun tonda sulu boya, guaj boya, kumaş boyası gibi boyalarla fırça yardımıyla boyayınız.	 ➢ Kumaş boyaları ayrıca vernik veya parlatıcı istemediğinden tercih edilir.
➢ Bir yüzünü boyadığınız yaprakları kâğıt havlu üzerine alınız.	
➢ Kuruduktan sonra diğer yüzünü boyayınız.	➢ Kâğıt havluya yapışmamasına özen gösteriniz.
➢ Ayrıca puan, çizgi gibi özelliği olan çiçeklerde istenilen renkte boyanın içine tutkal koyarak fırça ile sürünüz.	➢ Çiçek dallandıktan sonra da krepon kâğıdının rengini sabitleştirmek, dayanıklılığını artırmak ve çiçekle uyum sağlamak için dala tutkallı boyadan sürünüz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Boyaların rengi ……. ile açılabilmektedir.

2. Taç yapraklar tek tek boyanabileceği gibi …….. sonra da boyanabilir.

3. Çeşitli spreyler …….. vermede kullanılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–5

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve kazandırılacak beceriler doğrultusunda uygun çalışma ortamı sağlandığında yapma çiçek tekniğine göre tel sarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan seramik çiçek örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Kumaş çiçek yapımında tel sarma yöntemlerini araştırınız. Bulduğunuz bilgileri ve örnekleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. TEL SARMA

Yapma çiçeklerde sap ve dal, tellerle yapılır. Amaca uygun olanları, piyasada hazır olarak satılan üstü sarılı çiçek telleri (leton) ile anten telleri ve galvenizli soba telleridir.

Resim 5.1: Çeşitli teller

5.1. Tel Sarma

Tel sarma oksitleme, kesme, krepon kâğıdı kesme ve tel sarma işlemlerinden meydana gelir.

5.1.1. Tel Oksitleme

Anten ve soba tellerinin üstü kaygan olduğundan kâğıt ve pamuğun kolaylıkla sarılabilmesi ve sarıldıktan sonra da sıyrılıp çıkması için kullanmadan önce ateşte kızdırılır.

5.1.2. Tel Kesme

Tel kesmek için tel makası, keski veya pense kullanılmalıdır.

5.1.3. Krepon Kâğıdı Kesme

Tellerin sarılmasında genellikle krepon kâğıdı kullanılır.

Piyasada krepon kâğıdının çeşitli renkleri vardır fakat kopya edilen çiçeğin sap renginde olanı bulunmadığı takdirde kâğıt, çiçek boyasıyla istenilen renge boyanır. Açılarak kurutulur.

Resim 5.2: Krepon kâğıdı

5.1.4. Tel Sarma

Krepon kâğıdı telin 0,5 cm üzerinden verev şekilde tutularak ucu geriye kıvırılır. Gerekirse yapıştırılır. Krepon kâğıdı verev tutulmaya devam edilerek iki parmak arasında sıkıca sarılır. Telin sonuna gelince kâğıt koparılır. Ucu yapıştırılır.

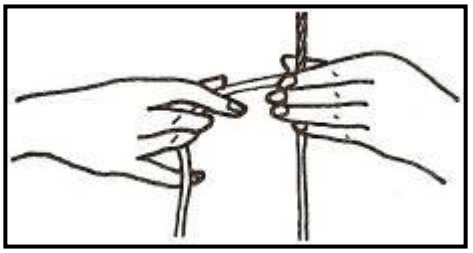

Şekil 5.1: Tel sarma

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak yapma çiçek tekniğine göre teli krepon kâğıdı ile sarınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Anten telini pensle tutarak ateşte kızdırıp suya atınız. Çıkarıp kurulayınız.	➢ Böylece tel oksitlenerek kaygan tabaka yok edilmiş ve tellin dayanıklılığı arttırılmış olur.
➢ Telleri yapılacak çiçeğin yaprak ve dal durumuna göre istenilen uzunlukta tel makası ile kesiniz.	➢ Kesici aletleri kullanırken dikkatli olunuz.
➢ Katlarını ayırınız.	➢ Teli düzeltiniz.
➢ Kullanılacağı yerin gerektirdiği kalınlığa uygun sayıda teli bir araya getiriniz.	➢ Yaprağı taşıyacak sertlikte olmasına dikkat ediniz.
➢ Krepon kâğıdını kesiniz.	➢ İnce anten tellerini sarmak için 1,5-2 mm en yeterlidir. ➢ Krepon kâğıdını açmadan katlanmış hâlindeyken kesiniz. ➢ Kâğıdın genişliği fazla olursa sarım kalın ve bozuk olur.
➢ Sağ elinizin baş ve işaret parmakları arasında bulunan kâğıt şeridin ucunu, telin üst ucuna ve işaret parmağınız ile tel arasına gelmek üzere yerleştiriniz.	➢ Açılmaması için bitirirken ucunu yapıştırınız.
➢ Kâğıdın diğer ucunu sol elinizin orta ve yüzük parmakları arasına sıkıştırınız.	➢ Kâğıdı verev olarak ve çok sıkı veya çok gevşek olmayacak şekilde tutunuz.
➢ Teli sağ el baş ve işaret parmakları arasında sıkıştırarak döndürünüz.	➢ Kâğıdı hafifçe esnetiniz. Düzgün sarmaya dikkat ediniz. ➢ Kâğıdı verev tuttuğunuzda sarım daha ince ve düzgün olur. ➢ Teli her döndürüşünüzde sarılan kısmın gevşeyip açılmaması için sol elinizle tutunuz ve tekrar sağ elinizle döndürmeye devam ediniz
➢ Telin alt ucunda 1 cm'lik bir kısmı açık bırakınız.	➢ Bu işlem telin sarılış yönünü bilmek ve sonradan üzerine sarılacak pamuk ve kâğıdın ters istikamette sarılmasını önlemek için yapılır.
➢ Açılmaması için bitiş yerini yapıştırınız.	➢ Yapıştırıcı izi olmaması için temiz çalışınız

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Yapma çiçekçilikte sap ve dal …… yapılır.

2. Kesilen telin, yaprağı …… sertlikte olması gerekir.

3. …… …….. katlı hâliyle sarılacak telin veya sapın kalınlık ve inceliğine uygun bir ende kesilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–6

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda tekniğine uygun olarak tohum hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan seramik çiçek örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Tohum hazırlama yöntemlerini araştırınız. Edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

6. TOHUM HAZIRLAMA

Tohum, aynı zamanda çiçeğin sapını da teşkil edecek olan üstü kâğıtla sarılmış bir tel üzerine hazırlanır. Tohum yalnız ipçiklerden veya başçıklardan ibaret olacaksa ipçikleri teşkil edecek olan lifler, sapı teşkil edecek telin üst ucunun 0,5 cm altından itibaren bir miktar pamuk sarıldıktan sonra bırakılan uç, sarılan kısım üzerine pensle kıvrılır ki buna "kanca yapma" denir. Yapılan kanca göbeğin yerinden çıkmamasını temin eder. Kancanın üstü de iplikle sarılır ve yine sara sara aşağıya doğru inilerek iplik ilmiklenir üzeri pamukla sarılarak tohumun biçimi ve büyüklüğüne göre şekillendirilir.

6.1. Tohum Hazırlamada Kullanılan Araç ve Gereçler

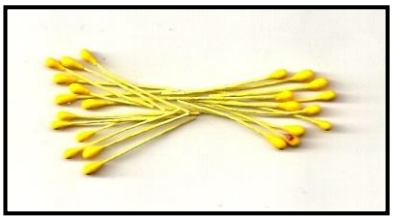

Resim 6.1: Hazır tohum

Tohumun doğadakine uygun olabilmesi için çeşitli malzemeler kullanılır. Pamuk, lif, hazır tohumlar, irmik, kükürt çiçek hamuru, renkli hamur, kumaş, iplik, yün, pamuk, zamk ve çeşitli kâğıtlardan yararlanılır. Bazı çiçeklerde mum ve vernik gibi koruyucu maddeler kullanılır.

6.2. Tohum Hazırlama Teknikleri

Tohum hazırlama üç şekilde yapılır.

6.2.1. Yapıştırarak

Papatya, gerbera gibi çiçekler için karton veya seramik hamur üzerine boyanmış irmik yapıştırılarak hazırlanır.

6.2.2. Bağlayarak

Gül, menekşe, ortanca gibi çiçekler için lif veya hazır tohum bağlanarak hazırlanır.

6.2.3. Bağlayarak ve Yapıştırarak

Bağlanan liflerin üzerlerine irmik yapıştırılması veya gelincik, anemon, haşhaş gibi çiçekler için karton veya seramik hamur üzerine boyanmış irmik yapıştırılması ve kenarlarına ayrıca hazır tohum veya lif bağlanarak hazırlanır.

6.3. Tohum Hazırlama Çeşitleri

6.3.1. Malzemelerine Göre Tohum Hazırlama

İplik serleştirerek

Kullanılacak çiçeğe göre değişmek üzere makara ipliği, ibrişim ve kordon gibi çeşitli iplikler jelatin kola ile sertleştirilerek kullanılır.

- İrmik ve boyanması

İrmik sert buğdayın kırılmasıyla özel şekilde hazırlanan bir maddedir. İnce ve kalın çeşitleri vardır. İnce irmik daha elverişlidir. Bazı çiçek göbeklerinin yapımında kullanılır. Kullanılacağı yere göre boyanması gerekir.

- Lif ve boyanması

Lif, mercan ve mine gibi hafif ve küçük çiçeklerin sap yapımında tek tel ve bazı tabii ve dekoratif çiçeklerin göbeklerinin hazırlanışında grup olarak kullanılır. Yapılacak çiçeğe göre renklendirilmesi gerekir.

- Kükürtleme

Bazı çiçek göbeklerinin üstü sarı renkte ve tozlu görünüşündedir. Yapma çiçeklerde bu görünüş kükürt vasıtasıyla verilir. Bu amaçla yapılan işe “kükürtleme” denir. Kükürt sarı renkli toz hâlinde bir maden benzeri olup yandığı zaman öldürücü kükürt gazı hâline geçer. Çalışırken bu noktaya dikkat edilmelidir.

6.3.2. Yapılışlarına Göre Tohum Hazırlama

- Hazır tohumla tohum hazırlama

Piyasada satılan hazır tohumlardan istenilen kadarı alınarak telin ucuna bağlanır. Telin ucundan 0,5 cm’lik kısmı kanca gibi geriye kıvrılarak bağlama işlemine devam edilerek bitirilir.

- Seramik hamuruyla tohum hazırlama

Sadece tutkallı hamur kullanarak veya çiçeğin özelliğine göre kesilen karton parça üzerine yerleştirilerek kullanılabilir. Tutkallı hamur ile hazırlanan tohumlar şekillendirildikten sonra boyanarak ve üzerine irmik kükürt yapıştırılarak son hâli verilir.

- Lifle tohum hazırlama

Bitkisel liflerin istenilen miktarda gruplanarak tel üzerine bağlanması ve genellikle ucuna irmik yapıştırılarak kullanılan tohum hazırlama şeklidir.

- Gül dibi yapma

Bir şiş üzerine boncuk tanesi büyüklüğünde pamuk sarılarak veya tutkallı hamur ile şekil verilerek yapılan uygulamadır. Kuruduktan sonra şişten çıkarılarak ve boyanarak kullanıma hazır hâle getirilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Lifle tohum hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Teli hazırlayınız.	➢ Telin toplanan çiçeği taşıyacak sertlikte olmasına dikkat ediniz.
➢ Lifleri gereken kalınlıkta ayırınız.	➢ Yaptığınız çiçeğin tohumuna uygun olmasına dikkat ediniz.
➢ Lifleri tele bağlayınız.	
➢ Telin ucunu bağlanan kısım üzerine kanca şeklinde kıvırınız.	➢ Lifler hamurla veya kola ve pamukla çalışılmış tohumun çevresine konulacaksa tam dibinden bağlanır.
➢ Bağlanan kısmın altında kalan lifleri kalınlık yapmaması için verev olarak kesiniz.	
➢ Kancanın üstünden itibaren sıfırlanana kadar iplikle ilmik yaparak bağlayınız.	➢ Telin çıkmamasını kontrol ediniz.
➢ Tohumun boyunu tespit ederek kesiniz.	

➢ Üzerine krepon kâğıdı sarmak için yapıştırıcı sürünüz.	
➢ Krepon kâğıdını verev tutarak sarınız.	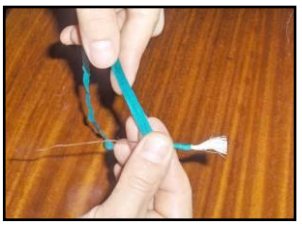
➢ Boya hazırlayınız.	➢ Ekonomik olunuz.
➢ Tohumların liflerini boyayınız.	➢ Tohumun özelliğine göre lifler tohum hazırlandıktan sonra boyandığı gibi tele bağlanmadan önce demet hâlinde de boyanabilir.
➢ Boyanan tohumları kâğıt havlu üzerinde kurutunuz.	
➢ Liflerin uçlarını açarak yapıştırıcı sürünüz.	

➢ Tohumun cinsine göre kükürt, boyanmış irmik gibi maddelere batırınız.	
➢ Tohumları kurutunuz.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. 1-……, aynı zamanda çiçeğin sapını da teşkil edecek olan, üstü kâğıtla sarılmış bir tel üzerine hazırlanır.

2. 2- Kanca tohumun yerinden …… için yapılır.

3. 3- Tohumun özelliğine göre lifler tohum hazırlandıktan sonra boyandığı gibi tele bağlanmadan önce …… hâlinde de boyanabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–7

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda uygun çalışma ortamı sağlandığında seramik çiçek yapma tekniğine uygun olarak toplama yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde yapılan seramik çiçek örneklerini araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Toplama yapma yöntemlerini araştırınız. Edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

7. TOPLAMA YAPMA

Çiçeği meydana getirmek üzere taç ve çanak yapraklarının tohum etrafında birleştirilmesine "toplama" denir.

7.1. Çiçek Toplarken Kullanılan Araç ve Gereçler

Pens, hazırlanmış tohum, ütülenmiş yapraklar, yapıştırıcı, beyaz nakış makarası, pamuk, krepon kâğıdı toplama yaparken kullanılan araç gereçlerdir.

7.2. Çiçeği Toplama Teknikleri

Toplama teknikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir.

7.2.1. Yapıştırarak

Yalın kat ve az taç yapraklı çiçeklerde uygulanır.

7.2.2. Bağlayarak

Taç yaprakların diplerindeki özellik nedeniyle bağlanması gereken durumlarda uygulanır.

7.2.3. Yapıştırarak ve Bağlayarak

Taç yaprakları çok katlı çiçeklerde uygulanır.

7.3. Model Çiçeği Tohum Etrafında Toplama

Tutkallı çiçekler genelde yalın kat veya az katlı hazırlandığından toplama işlemi yapıştırılarak gerçekleştirilir. Daha dayanıklı olması isteniyorsa yapıştırıldıktan sonra bağlama da yapılabilir. Yaprakların boyama işlemi toplandıktan sonra yapılacak ise tutkal sürülürken dikkatli olunmalıdır zira tutkalın değdiği yerlere boyama işlemi yapılamamaktadır.

7.4. Yeşil Yapraklara Tel Yapıştırma

Tel yapraklara yapıştırılırken yaprağın uzunluğunun 2/3'ünü kaplaması gerektiği unutulmamalıdır. Tutkalı yapıştırırken dışına taşmamasına özen gösterilmelidir.

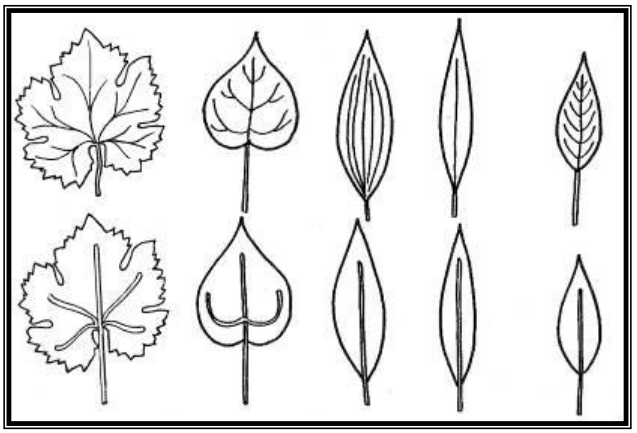

Şekil 7.10: Yeşil yapraklara tel yapıştırma

7.5. Yeşil Yaprakları Gruplama

Yapılan çiçeğin özelliğine göz önünde tutularak bazı çiçeklerde yeşil yapraklar tek tek bazılarında ise gruplanarak dala yerleştirilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Model çiçeği (Afrika menekşesi) için verilen işlem basamaklarını uygulayarak toplama işlemi yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Tohum etrafına yapıştırıcı sürerek en küçük boy taç yaprağı yerleştiriniz.	➢ Yapıştırarak toplama yöntemini uygulayınız. ➢ Ütülenen taç ve çanak yaprakları, çiçeğin özelliğine göre tohumun çevresine tutkal sürerek yapıştırınız.
➢ Yapıştırılan yerden bağlayınız.	➢ Çiçeğin özelliğine göre yapıştırma yeterli olmadığı durumlarda uygulanır. İpliğin hamuru kesmemesine dikkat ediniz.
➢ Bağlanan yere krepon kâğıdı sarınız.	➢ Bağlanan yerin ip izlerinin görünmemesi ve krepon kâğıdının altından düzgün gözükmesi için kâğıdı sarmadan önce ince bir kat pamuğu 1 cm kadar yukardan aşağı doğru yavaşça incelterek sarınız. ➢ Krepon kâğıdını sardıktan sonra bitiş yerine yapıştırıcı sürerek sabitleyiniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Yeşil yapraklara tel yapıştırma işlemini yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Tel yapıştırılacak yaprakları ayırınız.	➢ Düzenli olunuz.
➢ Krepon kâğıdı sarılmış tele yapıştırıcı sürünüz.	➢ Yaprağa yapışacak kısmına olmasına dikkat ediniz.
➢ Teli yaprağın tersine ve tam ortasına, üst kısmında yaprak boyunun 1/3 kadar bir boşluk bırakarak yapıştırınız.	➢ İki kat çalışılmış yaprağa tel yapıştırılacaksa teli iki katın arasına yapıştırınız. ➢ Tel yapıştırılacak yaprak çok büyük ve geniş ise üç veya beş adet teli yaprak dibinden yelpaze şeklinde açarak yapıştırınız.
➢ Yaprak dibinden teli yaprağa nakış makarasıyla bağlayarak sağlamlaştırınız.	➢ İpin hamuru kesmemesine dikkat ediniz.
➢ Üzerine bir kat daha krepon kâğıdı sararak temizleyiniz.	 ➢ Yaprak saplarına ince pamuk sarmayı unutmayınız. ➢ Sarılan pamuk hem pürüzsüz, estetik ve doğal görünüm verir hem de sağlamlığı artırır. ➢ Krepon kâğıdının başlangıç ve bitişine yapıştırıcı sürünüz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Yeşil yaprakları gruplayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Yeşil yaprakları model çiçeğin tabisine uygun olarak bağlayarak birleştiriniz.	
➢ Üzerine pamuk ve krepon kâğıdı sarınız.	➢ Malzemeyi ekonomik kullanınız.
➢ Bütün boyları gruplandırarak dallamaya hazır hâle getiriniz.	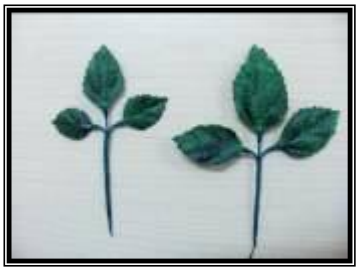

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Çiçeği meydana getirmek üzere çanak ve taç yapraklarının tohum etrafında birleştirilmesine ……. denir.

2. Taç yapraklar üç şekilde toplanır: Taç yaprakları ……. toplama., …….. toplama.,……. ve …… toplama.

3. Teli yaprağın tersine ve tam ortasına, üst kısmında yaprak boyunun …….. kadar bir boşluk bırakarak yapıştırınız.

4. Tel yapıştırılacak yaprak çok büyük ve geniş ise üç veya beş adet teli yaprak dibinden …….. …… açarak yapıştırınız.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–8

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda uygun çalışma ortamı sağlandığında seramik çiçek yapma tekniğine uygun olarak dallama yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Etrafınızdaki doğal bitkilerin dallama şekillerine ve yapay çiçeklerin dallama şekillerini inceleyiniz.
- Edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

8. DALLAMA YAPMA

Hazırlanan çiçek, gonca ve yaprakların sap üzerinde bir araya getirilmesine "dallama" denir. Yapılacak dala tabisinin elastikiyetini, incelik ve kalınlığını vermek gerekir. Bu iş çiçeklerin kopya edilmesi kadar önemlidir.

Dallamaya dalın ucundan başlanır ve ilk ele alınacak olan da en uçtaki çiçek, gonca, filiz ve yapraktır. Ele alınan bu çiçeğin (yaprak, filiz veya gonca) bağlanmış olduğu tel (sap), model dalın o kısmının elastikiyetine sahip ise tel ilave etmeksizin, kendinden sonra konacak çiçeğin (yaprak, filiz veya gonca) bağlanacağı noktaya kadar model dalın kalınlığını vermek üzere ilk önce pamuk, sonra da krepon kağıdı ile sarılır. Böylece aynı zamanda telin ve çiçeği bağlayan ipliğin pürüzleri de giderilmiş olur.

Bundan sonra sırası gelen çiçek (yaprak, filiz veya gonca) ele alınır ve daha önce hazırlanmış olan çiçeğin (yaprak, filiz veya gonca) sapından, birleşeceği yere iplikle sap, sapa sarılmak suretiyle bağlanır. İkinci çiçeğe (yaprak, filiz veya gonca) ait bağlantının altında kalan sap (tel) ucu çaprazlama kesilir.

Kesme işi sonradan eklenecek her çiçekte (yaprak, filiz veya gonca) tekrarlanır. Dala ait bütün parçalar bu şekilde eklenerek dal meydana getirilir.

8.1. Dallama Yaparken Kullanılan Araç ve Gereçler

Dallandırılacak çiçek ve yapraklar, tel, iplik, yapıştırıcı, kâse, su, pamuk, makas, tel makası, krepon kâğıdı, tabii dal, plastik boru dallama yaparken kullanılacak araç ve gereçlerdir.

8.2. Dallama Yapma

Dallama işlemi, yapılan çiçekte kullanılan malzemeye göre çeşitlilik gösterebilir.

8.2.1. Tele Pamuk ve Kâğıt Sararak Dallama

Bir dala bakıldığında uçtan aşağı doğru çiçek ve yaprakları çoğaldıkça kalınlaştığı, dayanıklılığının arttığı görülür. Yapma çiçekte bu dayanıklılık, ilave edilecek tel adedini artırmak, kalınlığı ise pamuk sararak üzerini kâğıtlamak suretiyle sağlanır.

8.2.2. Tabii Dal Kullanarak Dallama

Yapılan çiçeğin daha doğal görünmesini sağlamak için tabii dallardan faydalanılır (özellikle "bahar dalı" gibi çiçeklerde).

Resim 8.6: Bahar dalı

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarına göre pamuk ve kâğıt sararak dallama yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Dal için uygun ölçüde kalın tel kesiniz.	➢ Tel makası kullanınız.
➢ Bir kâseye su koyunuz.	➢ Pratik olunuz.
➢ Parmağınızı ıslatınız.	➢ Temiz çalışınız.
➢ Teli çiçeğe bağlayarak çiçeğin dibinden başka bir çiçek veya yaprak eklenecek yere kadar pamuk sararak dalı kalınlaştırınız.	➢ Malzemeyi ekonomik kullanınız.
➢ Krepon kâğıdını dalın kalınlığına uygun olarak kesiniz.	➢ Krepon kâğıdı açıldığı zaman zikzak olmaması için düzgün kesiniz.
➢ Başlangıç yerine yapıştırıcı sürerek pamuğun üzerini krepon kâğıdı sarınız.	➢ Temiz çalışınız.
➢ Yaprak veya ilave dalı bağlayarak ekleyiniz. ➢ Üzerini pamuk ve krepon sarınız.	➢ Pamuğu potluk yapmaması için ince tabakalar hâlinde sarınız.
➢ Bağlanan yerin altında kalan fazlalıkları verev olarak kesiniz.	➢ Tel makası kullanınız.
➢ Topladığınız küçük dalları iplikle bağlayarak büyük grup oluşturunuz.	 ➢ İpliği ilmik atarak sabitleyiniz.

➢ Dal kalınlığını muhafaza etmek için bir sonraki eklemeye kadar pamuk ve krepon sarınız.	➢ Temiz ve düzgün çalışınız.
➢ Birinci grup yaprağı tek tek sağlam bir şekilde bağlayınız.	 ➢ Dal kalınlığını muhafaza etmek için bir sonraki eklemeye kadar pamuk ve krepon sarınız. ➢ Her çiçeğin dal yapılış şekli farklıdır. Yapacağınız çiçeğin tabiisine uygun olarak dal yapınız.
➢ Sırayla ikinci ve üçüncü grup yaprakları aynı işlemleri tekrarlayarak dal yapımını tamamlayınız.	
➢ Dala yaprak veya başka dal ilave edilmeyecekse tabiattaki kalınlığına dikkat edilerek aşağıya kadar pamuk sarınız.	➢ Düzgün sarınız.
➢ Üzerine krepon kâğıdını sararak tamamlayınız.	➢ Dalın cinsine göre krepon kâğıdı yerine mülaj kâğıdı da kullanılabilir.
➢ Dalların üzerine sulandırılmış tutkalı fırçayla sürünüz.	➢ Krepon kâğıdı zamanla yıpranacağından sağlamlaştırmak, daha parlak ve doğal görünüm sağlamak için uygulanır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Tabii dal kullanarak dallama yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Yapılan çiçeğin tabiattaki şekline uygun dal seçiniz.	➢ Gerekirse dalın fazlalıklarını temizleyiniz.
➢ Yaprak ve çiçeklerin diplerine dala eklenecekleri yere kadar pamuk ve kâğıt sarınız.	➢ Temiz ve düzgün çalışınız.
➢ Çiçekleri tabiattaki şekline göre gerekirse gruplandırınız.	➢ Titiz çalışınız.
➢ Dal üzerinde çiçek ve yaprakların eklenecekleri yerleri çakı veya jiletle inceltiniz.	➢ Kazalarla karşı dikkatli olunuz.
➢ Dala ekleyeceğiniz çiçek ve yaprakların veya hazırlanmış olan çiçek ve yaprak grubunun dibindeki fazla telleri kesiniz.	➢ Tel makası kullanınız.
➢ Sağlam olması için hem yapıştırıcı sürerek hem de bağlayarak dalda hazırlanmış olan yere yerleştiriniz.	➢ Sağlam olması için sıkı sarınız ve ilmikle sabitleyiniz.
➢ Dalın kalınlığına göre gerekirse pamuk sarınız.	➢ Pamuğu ince tabakalar hâlinde sarınız.
➢ Dalın renginde krepon kâğıdı sararak tamamlayınız.	➢ Krepon kâğıdını dalın kalınlığına uygun olarak kesiniz.
➢ Dala sarılmış krepon kâğıdını fırçayı boyaya batırıp tekrar boyayarak ek yerini kaybediniz.	➢ Düzgün çalışınız.
➢ Üzerine sulandırılmış tutkal sürerek daha doğal ve sağlam hâle getiriniz.	➢ Kontrol yapınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1- Hazırlanan çiçek, gonca ve yaprakların sap üzerinde bir araya getirilmesine …….. denir.

2- Krepon kâğıdı açıldığı zaman ……. olmaması için düzgün kesiniz.

3- Pamuğu …… yapmaması için ince tabakalar hâlinde sarınız.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–9

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda tekniğine uygun olarak tanzim yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizde çiçekçilerden araştırınız. Bulabildiğiniz örnekleri sınıfınıza getirerek arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Tanzim yapma yöntemlerini araştırınız. Edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

9. TANZİM YAPMA

Tanzim kelime anlamı olarak düzenlemektir. Yapılan çiçeklerin kullanılacağı yere uygun şekilde bir kaba yerleştirilmesidir.

9.1. Tanzim Yaparken Kullanılan Araç ve Gereçler

Tanzim kapları, iğne uçlu tutturucu (pikflör, kirpi), cam macunu, köpük, yapıştırıcı, yosun, yardımcı kuru dallar, çakıl taşı tanzim yaparken kullanılan araç gereçlerdir.

9.2. Tanzim Yapma Çeşitleri

- Hat şeklinde (dikey, L, S, yarım ay, yatay)
- Kütle şeklinde (üçgen, daire, oval, yelpaze)

9.2.1. Hat Şeklinde Düzenlemeler

- Dikey tanzim

Düzenleme yüksektir. Çiçek ve yaprakların ağırlığı kabın ağzına en yakın gelecek şekilde verilir.

- L şeklinde tanzim

En çok kullanılan ve en kolay yapılabilen düzenleme şekillerinden biridir. Yüksek olan kenar, düzenlemenin yapıldığı kabın solunda veya sağında olabilir. Üst kısmına hafif çiçekler yerleştirilir. Ağırlık (ilgi merkezi) düşey hâlinde hattın alt kısmına toplanır.

- S şeklinde tanzim

Zarif S eğrisi kabın merkezinin çok üstünden başlayarak kabın ağzının aşağısına kadar devam eder. Sallanan bir ritim hissi uyandırır. Ağırlık (ilgi merkezi) düzenlemenin orta kısmındadır.

- Yarım ay şeklinde tanzim

Oval ve gösterişli kaplar için uygun bir düzenleme şeklidir. Ağırlık (ilgi merkezi) aşağı ve ortadadır.

- Yatay tanzim

Yemek masası üzerindeki ayaklı kaplar için en uygun düzenleme şeklidir. Düzenleme, hatların kabın iki yanına uzatılmasıyla elde edilir. Ağırlık (ilgi merkezi) ortadadır.

9.2.2. Kütle Şeklinde Düzenlemeler

- Üçgen tanzim

Birçok düzenlemenin esasını oluşturan üçgen düzenlemede merkeze açılmış çiçekler yerleştirilir. Kenarlara doğru yaprak ve küçük çiçeklerle üçgen tamamlanır. Ağırlık (ilgi merkezi) aşağıdadır.

- Yuvarlak (daire) tanzim

Düzenleme kavisli olarak yapılır. Ağırlık (ilgi merkezi) ortadadır. Hatlar ilgi merkezinden yukarıya, yanlara ve aşağıya doğru yayılarak daireyi tamamlar.

- Oval tanzim

Ayaklı vazolarda kullanılması tercih edilir. Büyük çiçeklerle kuvvetli renkler ovalin aşağıdaki ağırlık merkezine yerleştirilir. Dış kenarlar, küçük ve açık renk çiçekler ve yapraklarla tamamlanır.

- Yelpaze tanzim

Düzenleme yarım daire biçimindedir. Ağırlık (ilgi merkezi) aşağı ve ortadadır. Ağırlık merkezinden dışa doğru küçük çiçekler ve yapraklarla yelpaze şekli verilerek düzenleme tamamlanır.

9.3. Tanzim Yapma

Resim 9.1: Doğal Afrika menekşesi

Resim 9.2: Seramik Afrika menekşesi

UYGULAMA FAALİYETİ

Tanzim yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Tanzim kabını hazırlayınız.	
➢ Tanzim kabının dip kısmına köpük yapıştırmak üzere yapıştırıcı sürünüz.	➢ Sağlam olması bakımından silikonla da yapıştırılabilir. ➢ Uhu ve Bally gibi uçucu yapıştırıcılar köpüğü eriteceği için kullanmayınız.
➢ Köpüğü tanzim kabına yerleştiriniz.	
➢ Dalları tanzim kabına yerleştiriniz.	 ➢ Yukarıdaki tanzim şekillerinden çiçeğinize uygun olanı seçiniz.
➢ Çiçeklerin dip kısmına yapıştırıcı sürerek yosun, çakıl taşı vs. yerleştiriniz.	

➢ Çiçek, yaprak ve dalları düzelterek tanzimi bitiriniz.	

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1- Tanzim yapma şekilleri……. şeklinde (dikey, L, S, yarım ay, yatay) ve …… şeklinde (üçgen, daire, oval, yelpaze) olmak üzere iki ana gruba ayrılır.

2- …….. tanzimde düzenleme yüksektir. Çiçek ve yaprakların ağırlığı kabın ağzına en yakın gelecek şekilde verilir.

3- Yemek masası üzerindeki ayaklı kaplar için en uygun düzenleme şekli …….. tanzimdir. Düzenleme, hatların kabın iki yanına uzatılmasıyla elde edilir. Ağırlık (ilgi merkezi) ortadadır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1- …….. ……...; plastik tutkal, un, nişasta ve gliserin yağı karışımı ile elde edilir.

2- Seramik hamuruna, ……. …… için 1 kapak gliserin yağı veya 1 tatlı kaşığı zeytinyağı konulur.

3- Seramik hamuru kulak memesinden sert, …….. ……. kıvamında yoğrulmalıdır

4- Seramik hamuru ya ……ya da …… olmak üzere iki şekilde renklendirilir.

5. Hazırlanan hamuru naylon torba içinde, ……, en az bir saat dinlenmeye bırakınız.

6. Hamurun rahat açılması için altına ve üzerine …….. veya …….. serpiştiriniz.

7. Hazır kalıplar……..ve ……kalıplar olmak üzere iki çeşittir.

8. Teneke veya plastik kalıplar, çok ince kıvrımları veremediğinden, karanfil gibi bazı ince çiçeklerin yapımında ……. ……. tercih edilir.

9. Yapma çiçekçilikte yaprağa, istenilen şekil ve hareketin verilmesi işine ……. denir.

10. Yaprak üzerindeki çeşitli şekil ve kıvrımları meydana getirmeye yarayan tahta saplı, demir çubuklara ….. …… denir.

11. ……... …… ,ütülenmesi gereken bazı çiçeklerin (ortanca, menekşe, yasemin gibi) ve özellikle yeşil yaprakların damarlarının belirgin bir şekilde verilmesi için uygulanır.

12. Tohum yaparken telin çıkmaması için ucu ……. yapılır.

13. Tohum yaparken bağlanan malzemenin alt ucu potluk yapmaması için ……olarak kesilir.

14. Amerikan bezinden dikilerek içi doldurulan ve ütülemede kullanılan araca …… ……. denir.

15. Aşağıdakilerden hangisi el ütüleme aletlerinden değildir.
A. Top ütüleri
B. Keçiayağı ütüsü
C. Çekiç ütüsü
D. Havuç ütüsü

16. Çiçeği meydana getirmek üzere çanak ve taç yapraklarının tohum etrafında birleştirilmesine ……. denir.

17. Aşağıdakilerden hangisi çiçek toplama tekniklerinden biri <u>değildir</u>?

A. Yapıştırarak
B. Çivi ile tutturarak
C. Bağlayarak
D. Bağlayarak ve yapıştırarak

18. Yalın kat ve az taç yapraklı çiçekler ……tekniği ile toplanır.

19. Telleri yakma işlemine ……. ……. denir.

20. Tel yapıştırılacak yaprak çok büyük ve geniş ise üç veya beş adet teli yaprak dibinden ……. şeklinde açarak yapıştırınız.

21. İki kat çalışılmış yaprağa tel yapıştırılacaksa teli …. …… ……. yapıştırınız.

22. Hazırlanan çiçek, gonca ve yaprakların sap üzerinde bir araya getirilmesine …… denir.

23. Aşağıdakilerden hangisi dallama yöntemlerinden biri <u>değildir</u>?
A. Tele pamuk ve kâğıt sararak dallama
B. Tabii dal kullanarak dallama
C. Plastik boruya geçirerek dallama
D. Bağlayarak ve yapıştırarak dallama

24. Düzenlemenin yüksek olduğu tanzim şekli…….. tanzimdir.

25. Yarım daire biçiminde ve merkezden dışı doğru açılarak yapılan tanzime …….tanzim denir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Tutkal, Un Nişasta
2	Sert, Mantı
3	Naylon Torba Dinlendirmeye
4	İki
5	Gıda, Guaj, Çiçek

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Talk Pudrası
2	Nişasta
3	Plastik, Teneke
4	Yanlış
5	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	Ütüleme
2	El Ütüleri
3	El, Cendere
4	Yeşil Yapraklar
5	Tutkal

ÖĞRENME FAALİYETİ-4'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	Su
2	Topladıktan
3	Parlaklık

ÖĞRENME FAALİYETİ-5'İN CEVAP ANAHTARI

1	**Tellerle**
2	**Taşıyacak**
3	**Krepon Kâğıdı**

ÖĞRENME FAALİYETİ-6'NIN CEVAP ANAHTARI

1	**Tohum**
2	**Çıkmaması**
3	**Demet**

ÖĞRENME FAALİYETİ-7'NİN CEVAP ANAHTARI

1	**Toplama**
2	**Yapıştırarak, Bağlayarak, Bağlayarak ve Yapıştırarak**
3	**1/3'i**
4	**Yelpaze Şeklinde**

ÖĞRENME FAALİYETİ-8'İN CEVAP ANAHTARI

1	**Dallama**
2	**Zigzag**
3	**Potluk**

ÖĞRENME FAALİYETİ-9'UN CEVAP ANAHTARI

1	**Hat, Kütle**
2	**Dikey**
3	**Yatay**

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	Seramik Hamuru
2	Hamurun Çatlamaması
3	Mantı Hamuru
4	a) ürün tamamlandıktan sonra, çeşitli kalınlıktaki fırçalarla istenilen ton ve renklerle üzerinden boyanır. b) hamurun içine, düşünülen renkten daha açık tonda boya eklenir ve yoğrularak yedirilir.
5	Buzdolabında
6	Pudra, Nişasta
7	a) Plastik kalıplar b) Teneke kalıplar
8	Karton Kalıplar
9	Ütüleme
10	El Ütüleri
11	Kalıp Ütüsü
12	Kanca
13	Verev
14	Kepek Yastığı
15	c) Çekiç Ütüsü
16	Toplama
17	b) Çivi İle Tutturarak
18	Yapıştırarak
19	Tel Oksitleme
20	Yelpaze
21	iki Katın arasına
22	Dallama
23	d) Bağlayarak ve Yapıştırarak dallama
24	Dikey
25	Yelpaze

KAYNAKÇA

- GÜNDAŞ Süheyla, Müzeyyen TURTİN, **Yapma Çiçek 1,** İstanbul, 1977.
- YÜKSEL Hanife, **Tutkallı Hamur Çiçek**, Dilem Yayınevi, İstanbul,1988.